

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Навчально-науковий інститут бізнесу та інформаційних технологій
Кафедра геодезії та землеустрою

СИЛАБУС
освітнього компонента – ОК 16
Навчальна дисципліна - Земельне право

Освітній рівень	перший (бакалаврський)	
Програма навчання	обов'язкова	
Галузь знань	19	Архітектура та будівництво
Спеціальність	193	Геодезія та землеустрій
Освітня програма	Геодезія та землеустрій	
Обсяг дисципліни	3,0 кредити ECTS (90 академічних годин)	
Види аудиторних занять	Лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	розрахунково-графічна робота	
Форми семестрового контролю	іспит	

Викладачі:

Хропот Сергій Григорович, к.т.н., доцент кафедри геодезії та землеустрою,
s.khropot@gmail.com

В процесі вивчення даної дисципліни студенти **ЗНАЙОМЛЯТЬСЯ З ОСНОВНИМИ ПРАВОВИМИ ЗАСАДАМИ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ В УМОВАХ ПЕРЕХОДУ ДЕРЖАВИ ДО РИНКОВИХ МЕТОДІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ТА ЗДОБУВАЮТЬ НАВИЧКИ ВИРІШУВАТИ КОНКРЕТНІ ПИТАННЯ В СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ І ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ.**

Передумовами для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок з дисципліни: Правознавство

Програмні результати навчання:

РН7. Виконувати обстеження і вишукувальні, топографо-геодезичні, картографічні, проектні та проектно-вишукувальні роботи при виконанні професійних завдань з геодезії та землеустрою.

РН8. Брати участь у створенні державних геодезичних мереж та спеціальних інженерно-геодезичних мереж, організовувати та виконувати топографічні та кадастрові знімання, геодезичні вимірювання, інженерно-геодезичні вишукування для проектування, будівництва та експлуатації об'єктів будівництва.

РН9. Збирати, оцінювати, інтерпретувати та використовувати геопросторові дані, метадані щодо об'єктів природного і техногенного походження, застосовувати статистичні методи їхнього аналізу для розв'язання спеціалізованих задач у сфері геодезії та землеустрою.

РН10. Обирати і застосовувати інструменти, обладнання, устаткування та програмне забезпечення, які необхідні для дистанційних, наземних, польових і камеральних досліджень у сфері геодезії та землеустрою.

РН11. Організовувати та виконувати дистанційні, наземні, польові і камеральні роботи в сфері геодезії та землеустрою, оформляти результати робіт, готувати відповідні звіти.

РН13. Планувати і виконувати геодезичні, топографічні та кадастрові знімання, опрацьовувати отримані результати у геоінформаційних системах.

РН14. Планувати складну професійну діяльність, розробляти і реалізовувати проекти у сфері геодезії та землеустрою за умов ресурсних та інших обмежень.

РН 16. Застосовувати результати геодезичних вимірювань, топографічних і кадастрових знімань з використанням геоінформаційних технологій для містобудівних потреб.

знати:

- загальнотеоретичні положення земельного права, його історію, співвідношення земельного права з суміжними галузями права, зокрема, цивільного, адміністративного, екологічного;
- загальну характеристику та окремі положення джерел земельного права;
- специфічні особливості і зміст земельних правовідносин, суб'єкти та об'єкти, підстави виникнення, зміни і припинення земельних правовідносин;
- поняття і зміст права власності на земельні ділянки, форми власності на землі в Україні, загальні принципи державного управління земельними ресурсами, поняття і зміст правової охорони земель.

володіти:

навичками пошуку нормативних актів для регулювання земельних відносин.

вміти:

використовувати набуті знання, що базується на вимогах чинних нормативних актів, під час вивчення професійно-орієнтованих дисциплін та практичного виконання земельно-кадастрових робіт.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва тем	Кількість годин		
		лекції	практичні	самостійні
1	2	3	4	5
1.	Концептуальні основи сучасної земельної реформи. Конституційне регулювання земельних відносин. <i>(передумови сучасної земельної реформи, основні віхи реформи, їх характеристика, аналіз конституційного регулювання земельних відносин ст.13,14,41,142)</i>	2	2	4
2.	Предмет і методи регулювання у земельному праві. Джерела земельного права України <i>(з'ясувати зміст поняття предмет і методи правового регулювання земельних відносин, класифікація джерел земельного права закони, підзаконні акти, міжнародні договори як джерела земельного права)</i>	2	2	4
3.	Поняття, зміст, види та структура земельних правовідносин. Об'єкти та суб'єкти земельних правовідносин <i>(поняття і зміст земельних правовідносин, підстави виникнення, зміни і припинення, об'єкти і суб'єкти правовідносин, їх правова характеристика)</i>	2	2	4
4.	Зміст права власності на землі, підстави та порядок набуття права власності на землі в Україні <i>(юридичний і економічний зміст права власності, форми власності на землі, підстави і порядок набуття права власності різними суб'єктами, норми безоплатної приватизації земельних ділянок).</i>	2	2	4
5.	Зміст права землекористування, оренда земельних ділянок <i>(юридичний зміст права землекористування, право постійного землекористування, суб'єктний склад, оренда земель, зміст, суб'єктно-об'єктний склад, підстави та умови набуття, реалізації, припинення, поновлення)</i>	2	2	4
6.	Механізм реалізації прав на землі. Законодавчі гарантії прав на землі. Обмеження прав на землі <i>(законодавче регулювання правомочностей прав власника, державні гарантії захисту прав, правові обмеження та обтяження прав, зміст поняття земельний сервітут, особливості встановлення та припинення).</i>	2	2	2
7.	Державне управління в сфері використання та охорони земель. Правове регулювання плати за землю <i>(зміст державного управління, основні завдання, функції, суб'єкти управління, правове регулювання плати за землю, земельний податок, орендна плата).</i>	2	2	2

№ п/п	Назва тем	Кількість годин		
		лекції	практичні	самостійні
1	2	3	4	5
8.	Правове регулювання охорони земель. Моніторинг земель (законодавче регулювання, зміст поняття, завдання, принципи, особливості охорони земель в процесі їх використання, моніторинг земель, консервація земель)	2	2	2
9.	Склад земель України відповідно до їх цільового призначення, правове регулювання їх використання (склад земельного фонду, класифікація категорій земель, законодавче регулювання порядку розподілу земель на категорії).	2	2	4
10.	Особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення. Правовий режим земель у межах населених пунктів (склад земель сільськогосподарського призначення, особливості правового режиму, правовий режим земель житлової і громадської забудови, характеристика та особливості правового режиму земель у межах населених пунктів).	2	2	2
11.	Правовий режим інших категорій земель(законодавче регулювання та характерні особливості правового режиму земель за класифікатором з 3-9 категорії).	2	2	4
12.	Загальна характеристика та порядок вирішення земельних спорів. Загальна характеристика відповідальності за порушення земельного законодавства (зміст поняття, суб'єктно-об'єктний склад, порядок вирішення земельних спорів, поняття та види відповідальності за земельні правопорушення, особливості цивільної, адміністративної та кримінальної відповідальності).	2	2	4
	Всього	24	24	42

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний рівень оцінювання щодо отримання «іспиту» за навчальною дисципліною «Земельне право» складає 60 балів і може бути досягнутий наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Вид контролю	Кількість у семестрі		
Розрахунково-графічна робота	1	4	10
Контроль знань:			
- усне опитування або письмовий експрес-контроль на практичних заняттях	кожне заняття	36	60
<i>Підсумковий – іспит</i>	1	20	30
Всього		60	100

Розрахунково-графічна робота передбачає поглиблене вивчення студентом конкретної теми та набуття ним практичних навичок самостійного опрацювання масиву нормативно-правових та методичних джерел.

Студенту потрібно: підібрати та ознайомитися зі змістом нормативно правових актів (кодекси, закони, підзаконні акти) та навчально-методичних джерел (підручники, навчальні посібники, монографії, наукові статті, статистичні та довідкові матеріали) за темою роботи, провести їх аналіз, визначити об'єктна-суб'єктний склад учасників правовідносин, їх правовий статус, юридичний зміст парвовідносин.

Робота виконується у вигляді пояснювальної записки, що включає графічну частину – розробка блок-схеми правового регулювання реалізації правовідносин

Методичні рекомендації до виконання розрахунково-графічної роботи та вимоги до її оформлення наведені у [20].

Питання до іспиту

1. Предмет земельного права
2. Методи земельного права
3. Принципи земельного права
4. Історичний розвиток регулювання земельних відносин (радянська доба, Столипінська реформа, реформа 1861 р.)
5. концептуальні основи сучасної земельної реформи
6. правове регулювання земельних відносин в Україні
7. джерела земельного права
8. землі як об'єкт правового регулювання
9. суб'єкти земельних правовідносин
10. об'єкти земельних правовідносин
11. підстави виникнення, зміни, припинення земельних правовідносин

12. підстави набуття права власності на земельну ділянку
13. норми безоплатної приватизації земельних ділянок громадянами України
14. підстави та порядок припинення права власності на землю
15. підстави набуття права землекористування
16. об'єктно-суб'єктивний склад та зміст права землекористування
17. суб'єктний склад постійних землекористувачів
18. поняття та правове регулювання оренди землі
19. істотні умови договору оренди землі
20. підстави для припинення, поновлення договору оренди землі
21. права і обов'язки власників землі
22. права і обов'язки землекористувачів
23. види земельних сервітутів
24. підстави для встановлення, припинення дії земельних сервітутів
25. порядок встановлення земельних сервітутів
26. Правове регулювання охорони земель
27. Нормування і стандартизація у галузі охорони земель
28. Законодавчі вимоги охорони земель сільськогосподарського призначення
29. Охорона земель у процесі здійснення містобудівної діяльності
30. Правове регулювання консервації земель
31. Правове регулювання рекультивації земель
32. Правове регулювання моніторингу земель
33. Зміст державного управління у галузі використання і охорони земель
34. Функції державного управління земельними ресурсами
35. Система органів державного управління земельними ресурсами
36. Організація та порядок здійснення державного контролю за використанням і охороною земель
37. Загальна характеристика та правові форми плати за землю
38. Підстави та порядок відшкодування збитків власникам землі та земле-користувачам
39. Підстави та порядок відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва
40. Зміст та правове регулювання вирішення земельних спорів
41. Поняття та правове регулювання обмеження прав на землю
42. Поняття, правове регулювання та способи захисту прав на землю
43. Склад земель України
44. Перелік категорій земель за основним цільовим призначенням
45. Порядок встановлення та зміни категорії земель
46. Поняття та склад земель сільськогосподарського призначення
47. Особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення
48. Порядок використання земель сільськогосподарського призначення
49. Порядок використання земель житлової і громадської забудови
50. Особливості правового режиму земель у межах населених пунктів
51. Порядок встановлення та зміни меж населених пунктів
52. Поняття та склад земель лісогосподарського призначення
53. Порядок використання земель лісогосподарського призначення

54. Поняття та склад земель водного фонду
55. Порядок використання земель водного фонду
56. Склад і порядок використання земель промисловості
57. Склад і порядок використання земель транспорту
58. Склад і порядок використання земель зв'язку та енергетики
59. Склад і порядок використання земель оборони та іншого призначення
60. Склад і порядок використання земель рекреаційного призначення
61. Склад і порядок використання земель історико-культурного призначення
62. Склад і порядок використання земель оздоровчого призначення
63. Склад і порядок використання земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення
64. Загальна характеристика та види юридичної відповідальності за земельні правопорушення

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Мірошниченко, А.М. Земельне право України : Підручник. - К. : Правова єдність, 2009. - 712с.
2. Земельне право: Підручник для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів (За ред. В.І. Семчика, П.Ф. Кулинич. – К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2001 – 424 с.
3. Шеремет А.П. Земельне право України: Підручник. – Чернівці: ТОВ «Видавництво «Наші книги», 2008. – 632с.
4. Земельне право України: Підручник / За ред.М.В. Шульги – К.: Юрінком Інтер, 2004. –368 с.
5. Третяк А.М. Історія земельних відносин і землеустрою в Україні : Навчальний посібник. - Херсон : Олді-Плюс, 2013. - 352с..
6. Управління земельними ресурсами: Навчальний посібник /В.В. Гарлачук, В.Г. В'юн, А.Я. Сохнич – Миколаїв, Вид-во МФ На УКМА, 2002 – 316 с.
7. Земельне законодавство України: Збірник нормативно-правових актів, судової та арбітражної (господарської) практики: У двох кн. – К.: Україна, 2002.
8. Право власності на землю та його захист: Збірник нормативно-правових актів. – К.: Атіка, 2002.

Допоміжні джерела інформації

9. Конституція України// Голос України. – 1996. – 13 липня.
10. Земельний кодекс України // Урядовий кур'єр. 2001. – 15 листопада.
11. Водний кодекс України // ВВР. – 1995. – “24. – ст. 189
12. Лісовий кодекс України // в ред. від 08.02.2006, ВВР, 2006, N 21, ст.170
13. Кодекс України “Про надра” від 27.07.1994 р.
14. Закон України “Про місцеве самоврядування в Україні” від 21.05.1997 р
15. Закон України “Про оренду землі” // від 02.10.2003, ВВР, 2004, N 10, ст.102
16. Закон України “Про охорону земель” від 19.06.2003 р.

17. Закон України “Про державний контроль за використанням та охороною земель” від 19.06.2003 р
18. Закон України Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755- VI
19. Про практику застосування судами земельного законодавства при розгляді цивільних справ. Постанова Пленуму Верховного Суду України №7 від 16.04.2004 р.
20. Хропот С.Г. Методичні вказівки до практичних занять та виконання РГР з дисципліни Земельне право/ ОДАБА, 2015